

КАШТАНОВА Тетяна,
кандидат історичних наук,
завідувач відділом бібліотечно-
інформаційних технологій та наукової
обробки документів
Національної наукової
сільськогосподарської бібліотеки НААН
(м. Київ, Україна)
htv2476@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6912-2298>

ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВА СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН

Представлено результати дослідження сучасного стану інформаційно-пошукових систем Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН. Інформаційно-пошукові системи (ІПС) розглядаються через призму становлення довідково-пошукового апарату ННСГБ НААН. Прикладом довідково-пошукового апарату є каталоги (картковий та електронний) бібліотеки, де інформація чітко розподіляється за певними відділами та розділами для швидкого її знаходження. Документальні інформаційно-пошукові системи здійснюють пошук за бібліографічними критеріями. Основним змістом документальної інформаційно-пошукової системи є текст, основною одиницею – бібліографічний опис першоджерела.

Визначено пошукові функції інформаційно-пошукової системи, які дозволяють швидко й точно знайти необхідну інформацію, оскільки карткова (каталоги бібліотек) інформаційно-пошукова система формується за алфавітом, систематизацією та предметизацією; електронна дозволяє знайти інформацію за допомогою комп'ютера й уведених до нього слів. Інформація, отримана за допомогою комп'ютера, є значно ширшою, ніж отримана за допомогою традиційного карткового каталогу бібліотеки: результатом пошуку за словами є велика кількість файлів, які містять хоча б одне з уведених у умови пошуку слів або всі слова одночасно, або слова у реченні.

З'ясовано, що особливості карткових та електронних інформаційно-пошукових систем полягають у тому, що пошуковий процес проходить декілька стадій: необхідно сформулювати інформаційний запит, здійснити інформаційний пошук, переглянути результати. Переваги електронних ІПС над

картковими є очевидними, їхні можливості значно перевищують карткові інформаційно-пошукові системи: вони прості у використанні, швидко знаходять інформацію, здійснюють точний пошук, постійно збільшують кількість інформаційних ресурсів. Але разом з тим вони мають низку недоліків, зокрема подають одразу багато посилань на інформацію, яка не завжди відповідає інформаційному запиту користувача; методи індексування, як правило, не пов'язані зі змістом інформації.

Встановлено що характерною ознакою сьогодення є збільшення виробництва інформації в електронному вигляді, а майбутнє бібліотек не тільки у володінні фондами, скільки у забезпеченні доступу до інформації для підвищення комунікативності бібліотеки і забезпечення якісно нового рівня взаємодії із суспільством.

Ключові слова: інформаційно-пошукова система, бази даних, бібліотека, документ, каталоги, електронний каталог, інформаційний простір, користувач.

INFORMATION AND SEARCH SYSTEM OF THE NATIONAL SCIENTIFIC AGRICULTURAL LIBRARY OF THE NATIONAL ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES OF UKRAINE: CURRENT STATE

The results of research on the development from traditional to automated information and search systems are presented. Information and search systems (ISS) are considered through the prism of the formation of the reference and search apparatus of the NSAL of the NAAS. An example of a reference and search device is the catalogs (card and electronic) of the library, where information is clearly divided into certain departments and sections for quick finding. Documentary information and search systems search according to bibliographic criteria. The main content of the document information and search system is the text. The main unit is a bibliographic description of the primary source.

The search functions of the information and search system are defined. Traditional systems allow you to quickly and accurately find the necessary information, since the card (library catalogs) information and search system is formed according to the alphabet, systematization and objectification. Digital system allows you to find information using a computer and words entered into it. The information obtained with the help of a computer is much more extensive than that obtained with the help of a traditional library card catalog: the result of a word search is a large number of files that contain at least one of the words entered in the search conditions, or all the words at the same time, or words in sentences.

It was found that the features of card and digital information and search systems are that the search process goes through several stages: it is necessary to formulate an information request, perform an information search, and view the results. The advantages of digital information systems over card systems are obvious, their capabilities significantly exceed card information and search systems: they are easy to use, quickly find information, carry out accurate searches, and constantly increase the

number of information resources. But at the same time, they have a number of disadvantages, in particular, they provide many links to information that do not always correspond to the user's information request; indexing methods, as a rule, are not related to the content of the information.

It has been proven that a characteristic feature of today is the increase in the production of information in electronic form. One cannot disagree with the opinion that the future of libraries lies not only in holding funds, but in providing access to information to improve the library's communicativeness and ensure a qualitatively new level of interaction with society.

Keywords: *information search system, databases, library, document, catalogs, digital catalog, information space, user.*

Актуальність дослідження. Сьогодення диктує нам нові можливості науково-технічного розвитку, де новітні інформаційні технології стають тим важливим стрижнем, навколо якого сконцентровано роботу всіх існуючих інформаційних систем держави, у тому числі й бібліотеки. Неможливо навіть уявити жоден процес руху документного фонду без задіяння сучасних інформаційних технологій та комп'ютерної техніки. Новітні інформаційні технології дозволяють значно прискорити опрацювання нових надходжень документів, забезпечують оперативне обслуговування користувачів. Інформація стала одним з найвагоміших ресурсів суспільства та розглядається на державному рівні як стратегічний ресурс. Формування, збереження, розвиток і раціональне використання цього стратегічного ресурсу має важливе значення для держави. Завдяки розвитку технологій і засобів телекомунікації, а також збільшення інформаційного потоку розширюються потреби сучасного користувача, який, завдяки онлайн мережі, прагне проводити пошук потрібних йому документів не тільки в окремій бібліотеці, але і в інших доступних документно-інформаційних інституціях, у тому числі архівах, музеях, що зумовлює потребу проведення комплексного дослідження, в якому беруть участь різні фахівці – бібліотекари, бібліографи, документознавці, архівісти, музейники та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи наявну джерельну базу, слід зазначити, що термінологічні питання, класифікації інформаційно-

пошукової системи та її видів досліджено у працях І. Р. Свістельник, В. В. Сєдих, В. В. Струнгар [12; 15; 16]. Варто також відмітити праці Т. І. Вилегжаніної, Н. В. Орєшиної, О. О. Сєрбіна, Л. М. Татарчук, де розглядаються питання лінгвістичного забезпечення інформаційно-пошукової системи бібліотеки [2; 11; 14; 17]. В монографічному дослідженні «Семантичні технології у науковій бібліотеці» висвітлено зміни підходів до організації наукових електронних бібліотечних ресурсів та систем пошуку джерел наукової інформації, вимог до компетентностей бібліотечних спеціалістів, моделей цифрових об'єктів історико-культурної спадщини й організації знань цифрових історико-культурних колекцій, інтеграції бібліотечних лінгвістичних інструментів до сучасних веб-технологій [13]. У монографії О. М. Збанацької «Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів» представлено результати комплексного дослідження розвитку інформаційно-пошукових мов у бібліотеках як обов'язкового компонента інформаційно-пошукових систем [5]. Ці дослідження актуальні не лише як багатоаспектні наукові напрацювання, а є підґрунтям прогресивності щодо модифікації інформаційно-пошукової системи вітчизняних бібліотек для визначення нових механізмів пошуку документів; введенні до наукового обігу нові терміни й визначення, що адекватно відображають існуючі явища сучасної практики; визначенні нових можливостей здійснення документального пошуку; переоцінці ролі та функцій бібліотек, їхньої взаємодії з користувачами [4, с. 2].

Метою статті є характеристика особливостей сучасного функціонування інформаційно-пошукової системи в такій документно-інформаційній установі як Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН.

Результати дослідження. Пошук інформації – завдання, яке вирішує людство вже багато століть. У міру зростання обсягу інформаційних ресурсів, потенційно доступних одній людині (наприклад, відвідувачу бібліотеки), були вироблені більш витончені й досконалі пошукові засоби та прийоми, що дозволяють знайти необхідний документ [6].

Інформаційно-пошукові системи (ІПС) є основним засобом для вирішення завдань інформаційного забезпечення різних видів діяльності суспільства. Вони призначені для пошуку текстів (документів, їх частин, фактографічних записів тощо) у сховищах (базах даних) за формальними характеристиками. Тому в роботі ІПС бібліотеки можна виділити два основних етапи: перший – збір і зберігання інформації, другий – пошук і видача інформації користувачам. Інформаційна система – це організована сукупність допоміжних засобів, програмно-технічних, технологічних процесів та певних груп осіб, які забезпечують відбір, накопичення, опрацювання, систематизацію інформаційних ресурсів у певній предметній галузі, а також пошук і надання інформації, необхідної для забезпечення інформаційних потреб користувачів. Інформаційно-пошукові системи сьогодення поділяють на карткові (каталоги і картотеки бібліотек) та електронні (мережа Інтернет). Завдяки інформаційно-пошуковим системам можна знайти необхідну інформацію як у звичайному документальному вигляді, так і в електронному форматі з можливістю читати, переглядати і завантажувати (скачувати). Сучасна інформаційно-пошукова система створена для опрацювання значних обсягів інформації. У час інформатизації та комп'ютеризації інформаційні ресурси є такими ж ресурсами, як економічні та матеріальні. В інформаційній системі головну роль відіграють інформаційні джерела (документи та файли), які надають повну та своєчасну інформацію для керування певною ланкою суспільства [12].

Яскравим прикладом інноваційних перетворень стали інформаційно-пошукові системи – бібліотечні каталоги. І саме цей процес трансформації викликав не тільки ряд проблем, але й поставив перед вибором: поєднати електронний та картковий каталог чи повністю відмовитись від ведення окремих традиційних ІПС. Звичайно така відмова значно прискорює процес створення масиву вторинної інформації, «полегшуючи» працю бібліографа, але у той же час, порушуючи принципи кумулятивності даних, робить подвійною роботу читача. Не дарма в бібліотеках країн Європи та США продовжують займатися цією копіткою роботою, орієнтованою на повне задоволення інформаційних

потреб користувача. Інформаційний пошук документів є невід'ємною складовою успішного функціонування всієї системи бібліотеки, він є першою і важливою ланкою обслуговування запитів користувачів. [10]. Адже це різноманітна інформація, що стосується семантичних засобів пошуку інформації (ієрархічних, асоціативних, синонімічних відносин між поняттями). Цією інформацією володіє бібліотечний спеціаліст з великим досвідом роботи. Це той науково-довідковий апарат, що складають контрольовані словники й авторитетні файли різноманітного призначення: авторів, організацій та установ, предметних рубрик, класифікаторів і рубрикаторів тощо. Усвідомлення цінності цієї інформації спонукало до винайдення інструментів, які б дозволили скористатись цим досвідом не лише бібліотекарям, а й користувачам [3].

Формування галузевого інформаційного ресурсу – одне з важливих завдань Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН, реалізація якого необхідна для того, щоб зайняти й зберегти чільне місце в житті суспільства, вийти на новий рівень конкурентоспроможності. За роки свого формування, накопичення та зберігання інформаційний ресурс акумулювався в потужний інформаційний потенціал аграрної галузі України, який зосереджено в фондах ННСГБ, наукових сільськогосподарських бібліотек, закладів вищої освіти та науково-дослідних установ мережі Національної академії аграрних наук України. Їхні обсяги налічують близько 20 млн екземплярів. Із них – понад 1 млн примірників галузевих вітчизняних та іноземних книг, часописів і газет XIX-XXI ст. є фондами ННСГБ НААН. Унікальний, багатофункціональний, трансформований у відкрите інтерактивне середовище галузевий інформаційний ресурс ННСГБ НААН забезпечує оперативне, систематичне та якісне інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів, надає можливість вільного доступу до національних і світових інформаційних ресурсів із сільського та лісового господарства. На сьогодні, без перебільшень, провідне місце у науково-інформаційному забезпеченні аграрної галузі належить ННСГБ НААН [7].

Ефективність надання інформації користувачу залежить від якості створення і функціонування інформаційно-пошукової системи. Інформаційна система забезпечує необхідною інформацією, вона вирішує завдання відбору, накопичення, збереження та надання інформації. З розвитком сучасних технологій з'явився термін «інформаційна технологія», пов'язаний з використанням в інформаційних системах комп'ютерної техніки, що забезпечує високу швидкість опрацювання даних, швидкий пошук самої інформації, швидкий доступ до джерел інформації, незалежно від місця їх розташування. Терміни «інформаційна система» й «інформаційна технологія» сприяли розвитку інформаційної культури або інформаційної компетентності (уміння працювати з видами інформації, використовувати можливості сучасних інформаційних комп'ютерних технологій для пошуку нового виду інформації – електронної), яка визначається як сукупність знань, умінь і навичок пошуку, відбору й аналізу інформації, тобто всього того, що передбачає інформаційна діяльність [12]. У ННСГБ НААН до інформаційно-пошукових систем належать карткові каталоги та картотеки (інформаційно-пошуковий або довідково-пошуковий апарат бібліотек) та електронні інформаційно-пошукові системи в мережі Інтернет (наприклад електронний каталог), кожні з яких мають характерні особливості та працюють у певному інформаційному напрямку. Для обох типів ПС характерне накопичення інформації, відбір інформації, її оцінка, фіксація, систематизація, предметизація, пошук, надання і збереження.

Довідково-бібліографічний апарат ННСГБ НААН представлено системою каталогів, картотек, довідково-бібліографічного та довідково-пошукового фондів, індикатором якості якого є адекватне відображення фонду як у карткових каталогах і картотеках, так і в різноманітних електронних базах даних (ЕБД). Він призначений ідентифікувати первинні документи і за своєю суттю являє модель документного масиву чи потоку книгозбірні. Документний масив відносно довідково-пошукового апарату (ДБА) виконує прототипну функцію, а ДБА відносно документного масиву – функцію ідентифікаційну.

Взаємозв'язок між каталогами і картотеками бібліотеки забезпечується єдиним бібліографічним описом, єдиною схемою систематизації документів і матеріалів, вони доповнюють одне одного, розкривають склад і зміст фондів бібліотеки в різних аспектах.

Карткові каталоги і картотеки містять каталожні картки, на які занесено основні дані про кожний наявний у бібліотеці документ. Для користувачів доступними і зрозумілими є каталоги, сформовані за предметними рубриками, та абеткові.

Предметний каталог (ПК) – бібліотечний каталог, у якому картки з бібліографічними записами книг розміщено за предметними рубриками (ПР), а в межах кожної галузі (предметної рубрики) – за підрубриками. Всі картки розташовані в зворотній хронології та в межах кожного року в алфавітному порядку.

На сьогоднішній день предметний каталог залишається одним із основних каталогів у системі довідково-бібліографічного апарату книгозбірні. Предметна рубрика виконує інформаційну, евристичну, комплексоутворювальну й термінологічну функції.

Основними вимогами до формування ПР є лаконізм разом з якомога повним і точним розкриттям змісту документа, простотою, що сприяє пошуку необхідних документів. Особливістю формулювання предметних рубрик є те, що лексика предметних рубрик має бути максимально наближеною до мови автора документа. Проте з розвитком науки, практичної діяльності людини, зі змінами інформаційних потреб користувачів вона може трансформуватися, доповнюватися новими і позбавлятися застарілих лексичних одиниць, змінювати свою структуру тощо.

Підвищення якості інформаційних можливостей ПК реально можна досягти лише при умові постійної роботи з ним, оперативного і всебічного відображення документів у його рубриках. Основним засобом оптимізації ПК є його редагування. Особливого значення редагування ПК набувало при переході від традиційних каталогів до електронних, так як рубрики ПК використовуються для інформаційно-пошукової мови електронного каталогу. Всі технологічні

процеси з предметизації й систематизації документів здійснено як у традиційному режимі, так і в електронному. Предметизація документів виконується відповідно «Списку рубрик предметного каталогу ДНСГБ НААН», систематизація – відповідно таблиць УДК.

Найсуттєвішу допомогу у пошуку видань надає генеральний абетковий каталог. Виконує всі кумулятивні функції, притаманні бібліотечним каталогам: фондівідображувальну, науково-інформаційну, інформаційно-пошукову, освітню, пізнавальну тощо.

Фондівідображувальна функція абеткового каталогу полягає в тому, що він практично є галузевим реєстром документів, які зберігаються у фондах ННСГБ. У процесі пошуку в масиві бібліографічних записів читач отримує інформацію про наявність у бібліотеці документів (що і є інформаційно-пошуковою функцією).

За останні десятиліття документно-інформаційні інституції стрімко пройшли шлях від замкнутої системи до навігатора у світовому інформаційному просторі. Питання співіснування карткових і електронних каталогів постало ще на початку 1960-х рр. для бібліотек усього світу при появі перших електронних каталогів. Сьогодні вже не стоїть питання вибору – традиційний картковий чи електронний каталог (ЕК). Як довів багатолітній досвід, властивості та можливості цих, здавалося б, «конкурентів», є своєрідними, і кожен з них має свої переваги. Наприклад, ЕК, оперативно і різнобічно враховуючи одночасно декілька реквізитів, як, приміром, автор, видавництво, рік видання, тематика, ключові слова, справляється з пошуком необхідного документу. Також незаперечною перевагою ЕК є можливість доступу до нього, а, отже, і до необхідної інформації на відстані, власне, там, де є Інтернет. До того ж, ЕК надає користувачеві можливість працювати зі зведеними ЕК багатьох бібліотек за різними ознаками (за територіальною чи мовною). Не заперечуючи можливостей ЕК, карткові каталоги мають свої переваги: те, що доступ до карткового каталогу обмежений приміщенням бібліотеки, а в цьому разі це – безумовна перевага, адже ця обставина унеможлиблює зміну інформації через несанкціоноване

втручання (в ЕК хакерська атака, вірус, збій у роботі обладнання чи системи тощо); в разі тимчасового виходу з ладу ЕК з будь-якої причини картковий каталог завжди може його замінити [9, с. 82].

ЕК «УкрАгротека» ННСГБ НААН є багатофункціональним, поєднуючи функції традиційних бібліотечних каталогів, якісніше доповнюючи їх. Можливості пошуку значно збільшуються поряд із чим, відповідно, підвищуються вимоги до вводу інформації, до її раціональної організації, так як бібліографічний запис є головним елементом бази даних ЕК. Саме якісно, правильно створений бібліографічний запис дозволяє реалізувати функції цілої інформаційно-пошукової системи, а також здійснювати функції обліку і реєстрації документів [1]. Для цього було впроваджено автоматизовану бібліотечну інформаційну систему ІРБІС, яка відповідає всім міжнародним вимогам, що висувуються до сучасних бібліотечних систем, і в той же час підтримує всі традиції бібліотечної справи. В АБІС ІРБІС реалізовані всі типові бібліотечні технології, включаючи технології комплектування, систематизації, каталогізації, читацького пошуку, книговидачі й адміністрування. Система забезпечує роботу в локальних обчислювальних мережах будь-якого типу без обмеження кількості користувачів; повну інтеграцію в корпоративні бібліотечні системи і технології на основі засобів підтримки Web-технологій і протоколу Z39.50 та повну сумісність з міжнародними форматами UNIMARC, MARC21; підтримку довільної кількості баз даних, що становлять ЕК або є проблемно-орієнтованими бібліографічними базами даних; технологію автоматичного формування. Актуальні питання сучасної науки словників, на основі яких реалізується швидкий пошук за будь-якими елементами опису і їх поєднаннями; засоби для ведення і використання Авторитетних файлів, алфавітно-наочного покажчика до УДК/ББК і Тезауруса; підтримка традиційних «паперових» технологій: від друку аркуша замовлення і книги сумарного обліку до усіх видів каталожних карток; технології, орієнтовані на використання штрих-кодів на екземплярах видань і читацьких квитках; підтримка повних текстів, графічних

даних і інших зовнішніх об'єктів (включаючи ресурси інтернету); засоби для перекладу призначених для користувача інтерфейсів на інші мови [8].

Сьогодні користувачі ННСГБ мають можливість бачити інформацію про всі нові надходження ще в режимі опрацювання. Бібліографічні записи в електронному каталозі для користувачів оновлюються відразу після збереження запису каталогізаторами. При створенні та веденні ЕК бібліотеки враховується відкритий характер системи за складом використовуваних технічних засобів і програмного забезпечення; одноразова каталогізація і багаторазове використання бібліографічних записів документів; використання у внутрішньому форматі системи стандартних комунікативних форматів і наявність конверторів для імпорту й експорту бібліографічних даних з використанням локальної мережі та мережі Інтернет.

Електронний каталог – це основний інформаційний продукт, на основі якого реалізуються нові сервісні можливості у бібліотечному обслуговуванні. Він є ключовим елементом відкритого інформаційного простору, головним чинником інформаційної системи, об'єднуючи і логічно завершуючи її.

Висновки. Отже, тільки в гармонійному поєднанні традиційної та автоматизованої інформаційно-пошукових систем можливе ефективне інформаційне забезпечення потреб аграрної науки й освіти. Власне каталоги й картотеки є тими навігаційними «сходишками», за допомогою яких читач відкриває все багатство бібліотечних фондів, орієнтується в тематичному розмаїтті документального потоку в різні історичні періоди існування бібліотеки. А можливості, які відкрили інноваційні технології і використання Інтернету, викликали кардинальні зміни щодо пошуку інформації. Користувач ННСГБ НААН за допомогою мережевих локальних та Інтернет-ресурсів отримує, в першу чергу, оперативність доступу до бібліотечно-інформаційного ресурсу, а завдяки електронному документу – зручність у використанні. Суспільство перебуває в інформаційній фазі розвитку, яка характеризується високими темпами виробництва комп'ютерних та інформаційних технологій, стрімким зростанням обсягів документальних, фактографічних та

бібліографічних баз даних (БД), електронних бібліотек (ЕБ), у зв'язку з чим можна впевнено прогнозувати зростаюче значення ІПС бібліотеки у загальній системі сучасних соціально-інформаційних комунікацій.

Список використаних джерел та літератури

1. Kashtanova T., Pylypenko L. Development of library and information products in the NSAL of the NAAS with innovative approaches. LOGOS. Paris, 2022. P. 428–430.
2. Вилегжаніна Т. І., Збанацька О. М. Лінгвістичне забезпечення для створення уніфікованого пошукового образу та пошукового запиту документа. *Електронні ресурси*. Кіровоград, 2003. С. 126–134.
3. Добровольська В. В. Електронна бібліотека «УКРАЇНКА» – унікальний інтегрований ресурс цифрової документальної спадщини. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 79–87.
4. Збанацька О. М. Документна евристика в системі соціальних комунікацій: бібліотекознавчий аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук із соц. комунікацій: спец. 27.00.03 – «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство 27 – соціальні комунікації». Київ, 2019. 28 с.
5. Збанацька О. М. Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів: монографія. Київ: НАКККиМ, 2017. 353 с.
6. Інформаційно-пошукові системи. URL: <http://ukped.com/rozrobky-urokiv/informatyka/1222-.html>.
7. Каштанова Т. В. Національний галузевий інформаційний ресурс ННСГБ НААН як джерело задоволення потреб аграрної галузі України. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до управління знаннями: міжнародна наукова конференція*. Київ, 2021. С. 76–79.
8. Кугай О. О. Комплектування бібліотечних фондів електронними ресурсами. *Збірник наукових праць актуальних проблем економічних наук*. Львів, 2015. С. 151–155.
9. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН в інформаційному суспільстві: інформаційно-бібліотечне забезпечення аграрної галузі / В. А. Вергунов, І. С. Бородай, Л. М. Татарчук, Н. Д. Коломієць, Т. В. Каштанова. Київ, 2019. 160 с.
10. Оністрат Н. Електронні та карткові інформаційно-пошукові системи бібліотеки: питання взаємодії. *Бібліотечний форум України*. 2007. № 2. С. 14–16.
11. Орешина Н. Удосконалення лінгвістичних засобів інформаційно-пошукової системи наукової бібліотеки. *Бібліотека в цифрову епоху: від традиції до інновації*: збірник матеріалів Всеукраїнської бібліотечної конференції, присвяченої 100-річчю заснування ФБ ОДАУ / Укл. О. П. Крайтель, Г. О. Башкатова. Одеса: ОДАУ, 2021. С. 58–64.

12. Свістельник І. Р. Карткові та електронні інформаційно-пошукові системи: лекція з навчальної дисципліни «Інформаційна культура студента». Львів, 2018. 7 с.
13. Семантичні технології у науковій бібліотеці: монографія / Т. Ю. Власова та ін., відповід. ред. К. В. Лобузїна. Київ, 2019. 312 с.
14. Сербін О. О. Представлення інформаційно-пошукових мов у веб-орієнтованих системах. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2008. № 20. С. 176–184.
15. Сєдих В. В., Терентьєва Г. П., Удалова В. К. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи: навч. посібник. Харків, 2000. 193 с.
16. Струнгер В. Інформаційно-пошукова система бібліотеки як інструмент прискорення опрацювання даних. *Вісник Книжкової палати*. 2013. № 10. С. 28–29.
17. Татарчук Л. М. Лінгвістичне забезпечення формування єдиного інформаційного простору в мережі сільськогосподарських бібліотек. *Бібліотечний вісник*. 2011. № 3. С. 3–8.

References

1. Kashtanova, T., & Pylypenko, L. (2022). Development of library and information products in the NSAL of the NAAS with innovative approaches. *LOGOS*. Paris, 428–430.
2. Vylehzhaniina, T. I., & Zbanats'ka, O. M. (2003). Linhvistychnе zabezpechennya dlya stvorennya unifikovanoho poshukovoho obrazu ta poshukovoho zapytu dokumenta [Linguistic support for creating a unified search view and document search request]. *Elektronni resursy*. Kirovohrad, 126–134 [in Ukrainian].
3. Dobrovols'ka, V. V. (2020). Elektronna biblioteka «UKRAYiNIKA» – unikal'nyy intehrovanyy resurs tsyfrovoyi dokumental'noyi spadshchyny ["UKRAINIKA" electronic library – a unique integrated resource of digital documentary heritage]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiya*, 1, 79–87 [in Ukrainian].
4. Zbanats'ka, O. M. (2019). Dokumentna evrystyka v systemi sotsial'nykh komunikatsiy: bibliotekoznavchyy aspekt thesis [Document heuristics in the system of social communications: the librarian aspect]. Candidate's thesis. Kyjiv [in Ukrainian].
5. Zbanats'ka, O. M. (2017). Rozvytok informatsiyno-poshukovkh mov u poshukovykh systemakh bibliotek i arkhiviv [Development of information search languages in search systems of libraries and archives]. Kyjiv [in Ukrainian].
6. Informatsiyno-poshukovi systemy. URL: <http://ukped.com/rozrobky-urokiv/informatyka/1222-.html> [in Ukrainian].
7. Kashtanova, T. V. (2021). Natsional'nyy haluzevyi informatsiynnyy resurs NNSHB NAAN yak dzherelo zadovolennya potreb ahrarnoyi haluzi Ukrayiny [The national industrial information resource of the NSAL of the NAAS as a source of meeting the needs of the agricultural industry of Ukraine]. *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiya. Vid upravlinnya resursamy – do upravlinnya znannyamy: mizhnarodna naukova konferentsiya*. Kyjiv, 76–79 [in Ukrainian].
8. Kuhay, O. O. (2015). Komplektuvannya biblioteknykh fondiv elektronnykh resursamy [Completing library funds with electronic resources]. *Zbirnyk*

naukovykh prats' aktual'nykh problem ekonomichnykh nauk. L'viv, 151–155 [in Ukrainian].

9. Verhunov, V. A., Borodai, I. S., Tatarchuk, L. M., Kolomijecj, N. D., & Kashtanova, T. V. (2019). Nacionaljna naukova sil's'koghospodars'ka biblioteka NAAN v informacijnomu suspiljstvi: informacijno-bibliotechne zabezpechennja aghrarnoji ghaluzi [National Scientific Agricultural Library of NAAS in the information society: information and library support of the agricultural sector]. Kyjiv [in Ukrainian].

10. Onistrat, N. (2007). Elektronni ta kartkovi informatsiyno-poshukovi systemy biblioteky: pytannya vzajemodiyi [Electronic and card information and search systems of the library: issues of interaction]. *Bibliotechnyy forum Ukrayiny*, 2, 14–16 [in Ukrainian].

11. Oryeshyna, N. (2021). Udoskonalennya linhvistychnykh zasobiv informatsiyno-poshukovoyi systemy naukovoyi biblioteky [Improvement of the linguistic means of the information and search system of the scientific library]. *Biblioteka v tsyfrovu epokhu: vid tradytsiyi do innovatsiyi: zbirnyk materialiv Vseukrayins'koyi bibliotechnoyi konferentsiyi, prysvyachenoyi 100-richchyu zasnuvannya FB ODAU*. Odesa, 58-64 [in Ukrainian].

12. Svistel'nyk, I. R. (2018). Kartkovi ta elektronni informatsiyno-poshukovi systemy: lektsiya z navchal'noyi dystsypliny «Informatsiyna kul'tura studenta» [Card and electronic information and search systems: lecture on the educational discipline "Student's Information Culture"]. L'viv [in Ukrainian].

13. Vlasova, T. Yu. (2019). Semantychni tekhnolohiyi u naukoviy bibliotetsi (2019). [Semantic technologies in the scientific library]. Lobuzina, K. V. (Eds.). Kyjiv [in Ukrainian].

14. Serbin, O. O. (2008). Predstavlennya informatsiyno-poshukovykh mov u veb-orijentovanykh systemakh [Representation of information search languages in web-oriented systems]. *Naukovi pratsi Natsional'noyi biblioteky Ukrayiny im. V. I. Vernads'koho*. Kyjiv, 20, 176–184 [in Ukrainian].

15. Syedykh, V.V., Terent'yeva, H. P., & Udalova, V. K. (2000). Bibliotechni katalogy yak informatsiyno-poshukovi systemy [Library catalogs as information and search systems]. Kharkiv [in Ukrainian].

16. Strunher, V. (2013). Informatsiyno-poshukova systema biblioteky yak instrument pryskorennja opratsyuvannya danykh [The information and search system of the library as a tool for accelerating data processing]. *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, 10, 28–29 [in Ukrainian].

17. Tatarchuk, L. M. (2011). Linhvistyчне zabezpechennya formuvannya yedynoho informatsiynoho prostoru v merezhi sil's'kohospodars'kykh bibliotek [Linguistic support for the formation of a single information space in the network of agricultural libraries]. *Bibliotechnyy visnyk*, 3, 3–8 [in Ukrainian].

Рецензенти:

Г. В. Салата, д. і. н., доц.;

М. В. Гутник, к. і. н., доц.

Надійшла до редакції: 26.08.2022 р.